

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2024 / 27

TÜSİAD

8 Temmuz 2024

BU SAYIDA:

AB - TÜRKİYE
AB KURUMLARI
AB - ABD
AB - MISIR
AB - KENYA
DİJİTAL PAZARLAR YASASI
LİSANS YÖNETMELİĞİ
YEŞİL ÇELİK

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL tusiad@tusiad.org
ANKARA ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS bxloffice@tusiad.org
BERLIN berlinoffice@tusiad.org
LONDON londonoffice@tusiad.org
PARIS parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

AB - Türkiye

- TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Serpil **Veral** ve TÜSİAD-TİSK AB Temsilcisi ve BusinessEurope Daimi Delegatesi A. Dilek **Aydın** 8 Temmuz'da Brüksel'de Ticaret Bakanı Ömer **Bolat** ve AB Komisyonu'nun Ekonomi ve Ticaretten Sorumlu Kıdemli Başkan Yardımcısı Valdis **Dombrovskis** eşbaşkanlığında düzenlenen Türkiye-AB I. **Üst Düzey Ticaret Diyalogu İş Dünyası Yuvarlak Masa** toplantısına katıldı.

TÜSİAD, AB düzeyinde Avrupa iş dünyasını temsil eden ve karar süreçlerine dahil olan Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu **BusinessEurope**'un tam üyesidir. TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Serpil **Veral**, BusinessEurope'un da katıldığı oturumda Türk iş dünyasının AB-Türkiye ilişkilerinde yol haritası ve ekonomik entegrasyon ortaklığının geliştirilmesi alanında önceliklerini AB ve Türkiye nezdindeki muhataplarına aktardı.

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Veral ticaret alanında yakın diyalog ve işbirliğinin derinleştirilmesi için Gümrük Birliği'nin modernizasyonu müzakerelerinin başlatılmasının elzem olduğunu söyledi. Ayrıca, Türk iş dünyasının son dönemde AB kurumları ve üye ülkelerinin Avrupa **Yeşil Mutabakatı**'nı yeniden sanayileşmeyi destekleyecek şekilde **Avrupa Rekabetçilik Mutabakatı**'yla tamamlama hedefinin memnuniyetle karşılandığını belirtti. Ticari ilişkilerdeki sorun ve eksikliklerin, mevcut AB-Türkiye Gümrük Birliği'nin güncelliğini yitirmiş olmasından ve yapısal eksikliklerden kaynaklandığının altını çizen Veral, Gümrük Birliği'nin yeşil ve dijital gündem

doğrultusunda modernizasyonunun, ekonomik ortaklığın çağa uygun hale getirilmesinin en etkili yolu olduğunu vurguladı. Bu yönde ilerlemenin ekonomik ilişkilerin tam potansiyelinden yararlanmanın anahtarı olduğunu belirtti.

Serpil Veral konuşmasının devamında TÜSİAD'ın üyesi olduğu BusinessEurope'un AB Liderler Zirvesi

öncesi yayımladığı mesajlar ve AB kurumlarıyla paylaştığı tutum belgelerinde buna yönelik destek ve çağrısını vurguladığını hatırlattı ve iş

dünyasının, Gümrük Birliği modernizasyonuna ilişkin müzakerelerin başlatılması için net bir yol haritası ve takvim oluşturulması çağrısında bulunduğunun altını çizdi.

TÜSİAD Türkiye-AB Üst Düzey Ticaret Diyalogu'nun günümüzdeki sorunlarla sınırlı kalmaması, gelecekteki fırsatları da içermesi gerektiğini ve ticarete ilişkin üst düzey siyasi diyalog toplantılarının, dijital ekonomi ve veri akışları, değer zincirlerinin dayanıklılığı, döngüsel ekonomi, net-sıfır sanayi ortaklıkları, teknolojik standartlar gibi yeşil ve dijital dönüşüm için öncelik olarak belirlenen stratejik işbirliği alanlarında etkin ve sistematik çalışma gruplarıyla desteklenmesi gerektiğini belirtiyor.

AB Komisyonu'nun Ekonomi ve Ticaretten Sorumlu Kıdemli Başkan Yardımcısı Valdis **Dombrovskis**

yaptığı konuşmada AB ile Türkiye arasındaki ticaretin dengeli olduğunu, değer zincirlerinin ileri derecede

bütünleşmiş olmasının bunu desteklediğini, ticaret önündeki engellerin kaldırılması ve ticari ilişkilerin zenginleştirilmesinin dayanıklılığı artıracığını belirtti

ve toplantının farklı işbirliği alanları belirlemek ve ticari engelleri kaldırmak gibi çeşitli konuların ele alınacağı önemli bir platform olduğunu ifade etti.

Ticaret Bakanı Ömer **Bolat** AB ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkilerin güçlendirilmesi ve Gümrük Birliği'nin modernleştirilmesinin iki taraf için önemli olduğu üzerine iş dünyasının fikir birliğinin açık şekilde görüldüğünü; bu konuda atılacak ortak adımların Türkiye ve AB'nin küresel değer zincirlerindeki rekabetçiliğine önemli katkı sağlayacağı konusunda mutabakata ulaşıldığını belirtti.

BusinessEurope Genel Direktörü Markus J. **Beyrer**

Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin ikili ticaretin %60'ından fazlasını kapsadığına dikkat çekerek Türkiye'nin AB ile yasal uyumlaşmasının ve Gümrük Birliği'nin güncellenmesinin kilit önemde olduğunu altını çizdi.

Türkiye-AB I. Üst Düzey Ticaret Diyalogu kapsamında yapılan Türkiye-AB İş Diyalogu toplantısına Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD), Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV), Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), Türk İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED), Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu (BusinessEurope), Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği (EUROCHAMBRES), Avrupa KOBİ Birliği (SMEunited) temsilcileri katıldı.

Türkiye-AB arasında Üst Düzey Ticaret Diyalogu'nun başlatılması kararı 30 Mayıs'ta Brüksel'de bir araya gelen Ticaret Bakanı Ömer Bolat ve AB Komisyonu'nun Ticaret ve Ekonomiden Sorumlu Başkan Yardımcısı Valdis Dombrovskis tarafından açıklanmıştı. AB Dış Eylemler Dairesi ve AB

Komisyonu ortaklığında hazırlanan AB-Türkiye siyasi, ekonomik ve ticaret ilişkilerinin durumuna dair 29 Kasım tarihli Ortak Tebliğ Türkiye ve AB ilişkilerinin geliştirilmesi için ticaret ile ilgili yeni üst düzey diyalog mekanizması kurulması dahil olmak üzere temel alanlarda angajman önerisini sunmaktaydı. Bu kapsamda Türkiye ile AB arasındaki ticaret gündemi ile ilgili konular üzerinde çalışılması bekleniyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Kurumları

- Macaristan AB Konseyi **Dönem Başkanlığı** görevini 1 Temmuz'da üstlendi. Altı ay sürecek Dönem Başkanlığı sırasında AB gündeminin en önemli konusu **Yeşil Mutabakatı** desteklemek üzere **Rekabetçilik Mutabakatı'nın geliştirilmesi** olacak.

Macaristan Dönem Başkanlığı programında genişleme politikası önceliğinin **Batı Balkanlar** olduğu ve Batı Balkanlar'ın entegrasyonuna önem verildiği belirtiliyor. Dış ilişkiler alanında ise **Transatlantik ilişkilerin** güçlendirilmesine vurgu yapılıyor, **İpek Yolu ülkelerinin** öncelikli bölgeler arasında olduğu ve ayrıca, Sahel bölgesi başta olmak üzere **Afrika'daki** krizler ve istikrarsızlıklar göz önünde bulundurularak önlem alınması hedeflendiği açıklanıyor.

31 Aralık 2024 tarihine kadar devam edecek AB Dönem Başkanlığı'nda Macaristan'ın şu alanlardaki çalışmaları yürütmesi bekleniyor:

- AB'nin verimli ve güçlü büyümeye yönelmesini sağlamak amacıyla, ekonomik zorlukları ele alan, sürdürülebilir büyüme, iç pazarın derinleştirilmesi, KOBİ'lerin desteklenmesi ve yeşil ve dijital dönüşüme odaklanan Rekabetçilik Mutabakatı'nın AB iş dünyası temsilcilerinin de dahil edileceği süreç kapsamında kabul edilmesi;

- Yasa dışı göç ve insan kaçakçılığı ile mücadele, üçüncü ülkelerle bu alanda işbirliği, AB dış sınırlarının korunması, yasa dışı göçmenlerin geri dönüşlerinin sağlanması ve iltica kurallarının yenilikçi yaklaşımla ele alınması;
- Yeşil Mutabakat ve "55 Hedefine Uyum" yasa paketinde tanımlanan hedeflerin uygulanmasının tartışılmasının yanı sıra yeşil, iklim açısından nötr, dögüsel ekonominin teşvik edilmesi;
- 2027 yılı sonrası AB tarım politikalarının çiftçi dostu ve krizlere dayanıklı olacak şekilde şekillendirilmesi ve sürdürülebilir tarım, Yeşil Mutabakat, tarım piyasalarının istikrarı ve çiftçilerin yaşam standartları arasında dengeli çözüm sağlanması;
- AB Gümrük Kodu reformu yasa tasarısının onay sürecinin ilerletilmesi.

Önümüzdeki süreçte AB'nin **savunma kapasitesinin** güçlendirilmesi Macaristan Dönem Başkanlığı gündeminin en önemli konuları arasında yer alıyor. AB'nin Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası alanında önümüzdeki altı aylık dönemde özellikle şu alanlara odaklanılacağı belirtiliyor:

- AB'nin askeri müdahale ve kriz yönetimi kapasitesinin güçlendirilmesi;
- Avrupa'nın **askeri kapasitesinin** etkin şekilde artırılması;
- AB **Savunma Teknolojisi Sanayi** temelini güçlendirilmesi ve savunma alanında inovasyonun teşvik edilmesi;
- AB **Hızlı Müdahale** Kapasitesi'nin **kurulması**;
- **Ortak askeri tatbikatların** teşvik edilmesi;
- **Savunma tedariki** konusunda üye ülkeler arasındaki **işbirliğinin** artırılması. [İnternet bağlantısı için](#)

[Macaristan Dönem Başkanlığı'nın çevrimiçi sitesine erişim için](#)

AB - ABD

- Örgütlü uluslararası suçlar, terör, düzensiz göç ve Ukrayna'ya destek konularının ele alındığı AB-ABD

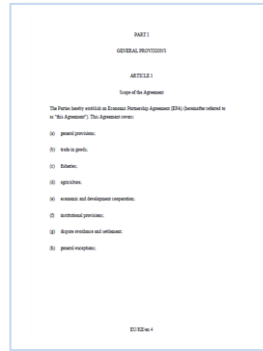
Adalet ve **İçişleri Bakanları Toplantısı** Brüksel'de düzenlendi. Toplantıda **düzensiz göç** ve **uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadelede** Transatlantik işbirliğinin sürdürülmesi taahhüdü teyit edildi. Ayrıca, ceza davalarında elektronik delillere erişimi kolaylaştıran AB ile ABD arasındaki anlaşmanın müzakerelerinin tamamlanmasının beklendiği ifade edildi. Bir sonraki AB-ABD Adalet ve İçişleri Bakanları toplantısının 2025 yılının ilk yarısında Polonya'da düzenlenmesi planlanıyor. (Polonya 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren AB Dönem Başkanlığı'nı üstlenecek.) [İnternet bağlantısı için](#)

AB - Mısır

- Kahire'de düzenlenen AB-Mısır Yatırım Konferansı'nda sanayi şirketlerinin atık yönetiminin geliştirilmesi, enerji verimliliğinin ve yenilenebilir enerji kullanımının artırılması ve işletmelerin ölçeğinin büyümesine katkı sağlamak amacıyla Avrupa Yatırım Bankası'nın Mısır'ın "Yeşil Sürdürülebilir Sanayi Programı"na 271 milyon € tutarında kaynak aktaracağı açıklandı. Sağlanacak kaynağın bir bölümünün AB'nin halihazırda geçiş dönemi süreci yürüttüğü ve 2026 yılından itibaren kesin uygulanmasına başlayacağı Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'na işletmelerin uyum sağlaması için kullanılacağı belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – Kenya

- AB-Kenya Ekonomik Ortaklık Anlaşması 1 Temmuz'da yürürlüğe girdi. Anlaşmanın ikili mal ticaretini ve yatırım akışını artırması, istihdamı ve ekonomik büyümeyi teşvik etmesi bekleniyor. Doğu Afrika'nın ana ekonomik merkezi konumunda bulunan Kenya ile AB arasındaki toplam ticaretin 2018 yılına oranla 2023'te

%16 artarak 3 milyar €'ya ulaştığı belirtiliyor. AB'nin Kenya'dan ithalatı 1,2 milyar €'ya ulaşıyor ve ağırlıklı olarak sebze, meyve ve çiçeklerden oluşuyor. AB'nin 1,7 milyar € civarında gerçekleşen Kenya'ya ihracatı ise esas olarak madeni ve kimyasal ürünler ile makinelerden oluşuyor. [Internet bağlantısı için](#)

Dijital Pazarlar Yasası

- AB Komisyonu "öde veya rıza göster – pay or consent" reklam modelinin kullanıcıları kişisel verilerinin birleştirilmesine izin vermeye zorladığı ve Dijital Pazarlar Yasası'na (DMA) uymadığına dair ön bulguları Meta ile paylaştı. AB Komisyonu **Meta**'ya ait sosyal ağların eşdeğer ancak, daha az kişiselleştirilmiş sürümünü kullanıcılarına sunmadığını belirtiyor. Dijital Pazarlar Yasası'nın 5(2) Maddesi uyarınca kişisel verilerin başka çekirdek platform hizmetleri ve diğer hizmetler arasında birleştirilmesi için kapı bekçilerinin, kullanıcıların onayını alması gerekiyor. Kullanıcının onay vermeyi reddetmesi durumunda daha az kişiselleştirilmiş ancak, eşdeğer alternatif hizmet sürümüne erişim olanağı sunulması zorunluluğu bulunuyor.

AB'deki mevzuat değişikliklerine yanıt olarak Meta Kasım 2023 tarihinde "öde ya da rıza göster" teklifini uygulamaya koydu. Ancak, Facebook ve Instagram'ın AB'deki kullanıcıların şu seçenekler arasında tercih yapmasına olanak sağlaması gerekiyor:

- Aylık ücret karşılığında bu sosyal ağlara reklamsız erişim aboneliği,
- Söz konusu sosyal ağların kişiselleştirilmiş reklamlar içeren sürümüne ücretsiz erişim.

AB Komisyonu Meta'nın "öde veya rıza göster" teklifiyle sunduğu reklam modelinin, yasanın Madde 5(2)'de belirtilen gereklilikleri karşılamadığını ve yasa ile uyumlu olmadığını belirtiyor. AB Komisyonu bu uygulamanın kullanıcıların kişisel verilerinin birleştirilmesine özgür şekilde izin verme haklarını kullanmalarına engel olduğunu açıklıyor.

AB Komisyonu soruşturma ile ilgili ön bulguları Meta ile paylaşarak, Dijital Pazarlar Yasası'nı ihlal ettiğine ilişkin ön görüşünü açıklamış kabul ediliyor. Meta'nın AB Komisyonu'nun soruşturma dosyasındaki belgeleri inceleyerek, ön bulgulara yazılı olarak yanıt verme hakkı bulunuyor.

AB Komisyonu'nun 25 Mart 2024'te başlattığı soruşturmayı 12 ay içinde tamamlaması gerekiyor. Soruşturma sonucunda Meta'nın yasaya uymadığının kesinleşmesi halinde yıllık küresel cirosunun %10'una kadar ceza kararı alınabilecek. Yasaklanan eylemin tekrarı halinde ceza tutarı şirketin küresel cirosunun %20'sine kadar ulaşabilecek. [Internet bağlantısı için](#)

Lisans Yönetmeliği

- Kriz dönemlerinde üye ülkelerin lisans hakkı sahibinin onayına gerek duymaksızın fikri mülkiyet haklarını üçüncü tarafın kullanımına açmasını sağlayacak yönetmelik taslağı üzerine yürütülecek müzakerelerde AB Konseyi'nin savunacağı tutum kabul edildi. AB Konseyi tutumunda yönetmeliğin kapsamı, karar alma mekanizması, fikri mülkiyet hakkı sahiplerinin hakları belirleniyor ve ayrıca, zorunlu lisans hakkı verilebilecek kriz durumları sınırlandırılıyor.

Salgın ya da doğal afetler gibi kriz durumlarında, örneğin kritik bir üründen gerekli miktarda üretme kapasitesine o ürünün patent sahibinin sahip olmadığı durumlarda geçerli olmak üzere fikri mülkiyet hakkının üçüncü tarafa kullanılmasını sağlayacak olan düzenleme AB düzeyinde zorunlu lisanslama mekanizması oluşturmayı amaçlıyor.

Halihazırda zorunlu lisanslama mekanizmaları yalnızca ulusal seviyede düzenleniyor. İç pazara özgü sınır ötesi tedarik zincirlerini dikkate almayan farklı yasal düzenlemeler sınır ötesi krizler veya acil durumlarda parçalı uygulamalara yol açıyor. Bu nedenle söz konusu düzenlemenin tüm üye ülkeleri kapsayacak şekilde AB düzeyinde oluşturulması gerekiyor. [Internet bağlantısı için](#)

Yeşil Çelik

- Avrupa Yatırım Bankası Avrupa'da üçüncü büyük çelik üreticisi konumundaki Avusturya merkezli ham çelik üreticisi Voestalpine'e yeşil çelik üretimi ve arge çalışmaları için 300 milyon € kredi kullanıyor. Sağlanacak kredinin karbondioksit-CO₂ emisyonlarının 2019 yılına kıyasla 2029 yılına kadar %30 azaltılması hedefiyle kömür bazlı yüksek fırınların, kısmen yeşil elektrikle çalışan elektrik ark ocaklarıyla değiştirilmesi için yürütülecek projeyi destekleyeceği belirtiliyor. Azaltılacak karbon emisyonu miktarının Avusturya'nın yıllık CO₂ emisyonunun yaklaşık %5'ini temsil ettiği ve bu nedenle Voestalpine'in "Greentec Steel" programının ülkenin en büyük iklim koruma programı olduğu açıklanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 15 Temmuz, Eurogroup Toplantısı
- 16 Temmuz, Ekonomi ve Maliye Bakanları Konseyi
- 16-18 Temmuz, Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu
- 18 Temmuz, Avrupa Siyasi Topluluğu Zirvesi
- 22 Temmuz, Dışişleri Konseyi

Konferanslar

- 11 Temmuz, "Roundtable on the EU's countervailing duties on Chinese electric vehicle imports", www.bruegel.org
- 4-5 Eylül, "Bruegel Annual Meetings | 4-5 September 2024", www.bruegel.org